

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради PhD 14311
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії – Дзюнь Христина Богданівна, 1990 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2012 році Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка за спеціальністю «Психологія», аспірантка кафедри психології розвитку та консультування Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль, виконала акредитовану освітньо-наукову програму Психологія.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена рішенням Вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль, від 26 травня 2026 року, наказ № 188, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – Радчук Галина Кіндратівна, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології розвитку та консультування Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Рецензентів

Савелюк Наталія Михайлівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Адамська Зоряна Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Офіційних опонентів

Карпенко Євген Володимирович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри практичної психології Львівського державного університету внутрішніх справ;

Гільман Анна Юріївна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри громадського здоров'я та фізичного виховання Національного університету «Острозька академія».

на засіданні «23» липня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки Христині ДЗЮНЬ на підставі публічного захисту дисертації «Психологічні умови розвитку резильєнтності студентської молоді в складних життєвих обставинах» за спеціальністю 053 Психологія.

Дисертацію виконано в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль.

Науковий керівник – Шпак Марія Мирославівна, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, який містить нові науково обґрунтовані результати, отримані здобувачкою в процесі проведення досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки. Дисертація виконана державною мовою, відповідно до вимог МОН, освітньо-наукової програми закладу, специфіки галузі знань та спеціальності. Дотримано усіх вимог пункту 6 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувачка має 9 наукових публікацій за темою дисертації, з них 4 статті у наукових фахових виданнях України категорії Б (3 з яких – одноосібні), 1 – у колективній монографії, 1 – у методичному посібнику, 3 – у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Статті, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Дзюнь Х. Б. Резильєнтність у вимірі психологічних досліджень: теоретико-методологічні підходи. *Габітус*. 2024. № 64. С. 16–20. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2024.64.2>
2. Дзюнь Х. Б. Особистісні чинники розвитку резильєнтності студентів. *Наукові перспективи*. 2025. № 11 (65). С. 2220–2235. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-11\(65\)-2220-2235](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-11(65)-2220-2235)
3. Дзюнь Х. Б. Особливості взаємозв'язку резильєнтності та ціннісних орієнтацій студентської молоді. *Перспективи та інновації науки*. 2026. № 2 (60). С. 3124–3138. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-2\(60\)-3124-3138](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-2(60)-3124-3138)
4. Шпак М. М., Дзюнь Х. Б. Емпіричне дослідження особливостей взаємозв'язку резильєнтності та стратегій подолання стресу студентською молоддю в складних життєвих обставинах. *Перспективи та інновації науки*. 2026. № 3 (61). С. 4027–4042. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-3\(61\)-4027-4042](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-3(61)-4027-4042)

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Радчук Галина Кіндратівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології розвитку та консультування Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Без зауважень.

Карпенко Євген Володимирович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри практичної психології Львівського державного університету внутрішніх справ, із зауваженнями:

1. У дисертаційній роботі ґрунтовно розкрито роль феномена резильєнтності студентської молоді щодо подолання стресу та складних життєвих обставин. Варто було б більш детально проаналізувати роль резильєнтності у забезпеченні посттравматичного зростання особистості.

2. Розроблена дисертанткою психологічна модель розвитку

резильєнтності студентської молоді в складних життєвих обставинах є цілісною, логічною та обґрунтованою. Водночас потребує уточнення питання взаємозв'язку між її структурними компонентами, зокрема, як вони взаємодіють між собою на різних етапах переживання студентами складних життєвих обставин.

3. У роботі визначено та обґрунтовано психологічні умови розвитку резильєнтності студентської молоді в складних життєвих обставинах, серед яких розвиток у студентів емоційного інтелекту. У зв'язку з цим, доцільним видається більш поглиблене висвітлення особливостей взаємозв'язку резильєнтності та емоційного інтелекту студентів, які перебувають під впливом тривалих стресогенних чинників.

4. Розроблена та апробована дисертанткою програма розвитку резильєнтності студентської молоді в складних життєвих обставинах має вагоме практичне значення. Разом із тим, перспективним напрямом подальших наукових досліджень могло б стати вивчення динаміки розвитку резильєнтності та стійкості отриманих позитивних змін її показників у студентів в умовах воєнного та післявоєнного періоду.

Гільман Анна Юріївна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри громадського здоров'я та фізичного виховання Національного університету «Острозька академія», із зауваженнями:

1. У дисертаційній роботі ґрунтовно розкрито сутність феномена резильєнтності студентської молоді та проаналізовано основні теоретико-методологічні підходи до його розуміння й вивчення. Водночас доцільно було б дещо чіткіше окреслити співвідношення понять «резильєнтність», «стресостійкість», «життєстійкість» і «психологічна стійкість» та визначити їх спільні і відмінні риси, оскільки ці категорії часто вживаються у науковому дискурсі як змістовно близькі.

2. Однією із психологічних умов розвитку резильєнтності студентської молоді в складних життєвих обставинах дисертанткою визначено психолого-педагогічну та соціальну підтримку студентів в умовах освітнього

середовища. Разом із тим, доцільно було б більш детально висвітлити роль університетської спільноти, зокрема студентської групи, як соціального ресурсу розвитку резильєнтності студентів.

3. Схвальним вважаємо ґрунтовний кількісний та якісний аналіз дисертанткою результатів емпіричного дослідження. Однак, на нашу думку, варто було б більш поглиблено проаналізувати взаємозв'язок резильєнтності з особливостями навчально-професійної діяльності студентів в умовах стресових ситуацій.

4. Результати формувального експерименту засвідчили ефективність розробленої програми розвитку резильєнтності студентської молоді в складних життєвих обставинах. Водночас перспективою подальших наукових досліджень могло б бути здійснення порівняльного аналізу гендерних особливостей розвитку резильєнтності у студентів.

Савелюк Наталія Михайлівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, із зауваженнями:

1. У контексті загальнонаціонального відзначення у 2026 році 100-річчя від дня народження видатного українського психолога, методолога Володимира Андрійовича Роменця в рамках теоретико-методологічних засад дисертації варто було би, між іншим, згадати і про вчинковий підхід, який сучасними вітчизняними науковцями слушно розглядається як «канон української психології». Окреслена вченим структура вчинку як логічного осередку розуміння функціонування психіки включає в себе, як початкову ланку його (вчинку) розгортання, поняття ситуації, що змістовно корелює з термінологічним конструктом «складні життєві обставини».

2. Безперечною складовою наукової новизни дисертації є розроблена та системно обґрунтована авторкою психологічна модель розвитку резильєнтності студентської молоді у складних життєвих обставинах. Водночас дискусійним видається питання змістового наповнення когнітивного компонента резильєнтності. У роботі він пов'язується,

передусім, зі здатністю розпізнавати та розуміти емоції для подолання і відновлення після пережитого стресу. У подальших дослідженнях цей компонент можна було б розширити через включення таких конструктів, як когнітивна гнучкість, критичне мислення, здатність до виявлення когнітивних викривлень, переоцінки ситуації та формування альтернативних способів її інтерпретації. Це дало б змогу глибше розкрити роль когнітивної сфери у розвитку резильєнтності особистості.

3. Авторкою використано комплекс валідних, надійних та апробованих психологічною практикою методів і методик дослідження, що дало змогу отримати науково обґрунтовані результати. Водночас у майбутніх наукових студіях дисертантці доцільно було б залучати більш новітні психодіагностичні інструменти, а також розробляти й стандартизувати відповідні авторські опитувальники. Зокрема, перспективною видається подальша розробка використаної у дослідженні анкети з метою більш стандартизованого вивчення психологічних аспектів типології складних життєвих ситуацій у сучасних умовах воєнного стану, а також прогнозованого повоєнного стану.

4. У майбутніх наукових розвідках доцільно було б увести у поле дослідження різні порівняльні аспекти, зокрема через формування контрольної вибірки молоді, яка не здобуває вищу освіту. Таке порівняння дало б змогу глибше з'ясувати роль освітнього середовища, як і інших соціально-психологічних середовищ, у розвитку здатності молодої людини долати складні життєві обставини та зберігати власне психічне здоров'я.

Адамська Зоряна Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, із зауваженнями:

1. На підставі узагальнення емпіричних показників дисертантка виокремила та статистично обґрунтувала три рівні розвитку резильєнтності студентів: низький, середній та високий. Беззаперечно це додало ваги рецензованому науковому дослідженню. Вважаємо, що дисертаційне дослідження лише б виграло, якби кожен з виокремлених рівнів

резильентності був більш детально охарактеризований у роботі.

2. Особливою цінністю рецензованої наукової праці впевнено можна назвати авторські практичні й прикладні напрацювання дисертантки – обґрунтована концептуальна модель розвитку резильентності студентської молоді, яка містить мотиваційно-цільовий, теоретико-методологічний, змістовий, формувальньо-процесуальний та результативно-оцінювальний блоки. Зауважимо, що в межах результативного блоку авторка фокусується на диференціації рівнів розвитку резильентності (високого, середнього та низького). Проте логіка моделі розвитку була б більш довершеною, якби її кінцевим результатом виступала не просто констатація наявних рівнів, а цілеспрямоване досягнення високого рівня резильентності у більшості студентів як цільового показника ефективності розвивальної програми. Такий акцент на результативності підкреслив би дієвість розроблених психологічних умов у забезпеченні здатності молоді успішно відновлюватися після стресових ситуацій.

3. Радимо підготувати до видання методичні рекомендації, які базувалися б на результатах здійсненого дослідження, і допомогли б фахівцям, відповідальним за якість підготовки майбутніх професіоналів та практичним психологам закладів вищої освіти здійснювати ефективну роботу щодо розвитку їх резильентності.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Христині ДЗЮНЬ ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія. Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради



Галина РАДЧУК